

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานของหัวหน้าสถาน อนามัยตามแผนงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเฉียบพลัน ระบบทางเดินหายใจในเด็ก ในจังหวัดขอนแก่น
ผู้วิจัย	หฤทัย ทบวงษ์ศรี
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบั ณฑิต (สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ร่มไทร กล้าสุนทร, วท.บ.(เกียรตินิยม), M.P.H., Dr P.H.
 กานดา วัฒนโณาส, พ.บ., M.Sc in Hygiene (P.H. Microbiology)
 พิระ ศรีกรศรีจิตร, วท.ม.(ชีวสถิติ)
 สุรชาติ ณ หนองคาย, ศศ.ม.(พัฒนาสังคม)

วันที่สำเร็จการศึกษา 30 มิถุนายน พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

โรคติดต่อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็กเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ถึงแม้จะดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบยังมีความแตกต่างกันเนื่องมาจากกระบวนการบริหารจัดการและปัจจัยทางการบริหาร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก ของหัวหน้าสถานอนามัย ในจังหวัดขอนแก่น โดยมุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และกระบวนการบริหารจัดการ โดยศึกษาจากหัวหน้าสถานอนามัยในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 204 คน เก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์และดำเนินการเก็บด้วยตนเองร่วมด้วย ได้รับกลับมาวิเคราะห์ จำนวน 183 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.70 นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้การทดสอบไคสแควร์และการทดสอบสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะประชากรได้แก่ อายุ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ส่วน เพศ รายได้ วุฒิการศึกษา การอบรม การศึกษาต่อ ระยะเวลารับราชการ และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก

ส่วนปัจจัยด้านกำลังคน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ส่วนด้านความเพียงพอ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก

ปัจจัยด้านงบประมาณ พบว่า ด้านความเพียงพอ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ส่วนด้านแหล่งงบประมาณ การจัดสรร และกฎระเบียบเรื่องการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก

ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ด้านความเพียงพอและการจัดสรรทดแทน มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ส่วนด้านคุณภาพ การจัดส่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก

สำหรับปัจจัยด้านการบริหารได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การอำนวยความสะดวก พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การควบคุม ในด้านการได้รับการประเมินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตามเกณฑ์ทศวรรษสุขภาพเด็กดี พบว่า มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ ด้านกำลังคน โดยการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ด้านงบประมาณ ให้มีการเร่งดำเนินการตามแผนการงบประมาณให้ทันตามเวลาและความต้องการของหน่วยงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ให้มีการจัดทำแผนขอเบิกวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการจัดทำคู่มือในการใช้อุปกรณ์แก่เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย